

Bläddringsbar version (issuu)
LUM 8 – 2016
[Gå till tidningsarkiv](#)

FORSKNING, TVÄRVETENSKAP | 13 OKTOBER, 2016

Kampen mot en ohållbar plastvärld

Ellen Palm är kvinnan bakom ”Supermiljöpodden” och kampanjen ”Plastfri november”. Som nybliven doktorand ingår hon nu också i forskningsgruppen kring Mistras stora projekt om hållbara plaster. Hon hoppas att det projektet ska ge en viktig pusselbit till ett hållbart samhälle.

Tweeta Gilla Dela

Det var när Ellen Palm under flera år seglade mycket i Söderhavet som hennes intresse för miljöproblemen med plast väcktes. Bilderna av plastskräpet på de paradisiska platserna hon besökte etsade sig fast och gav henne en övertygelse om att vilja bidra till en förändring.

Väl tillbaka i Sverige blev hon student vid LTH, och gjorde så småningom sitt examensarbete om möjligheterna att tillverka plast från koldioxid. Nu är hon sedan en månad doktorand vid Miljö- och energisystem och ska arbeta med det stora Mistraprojektet STEPS (se faktaruta). På fritiden har hon de senaste åren också dragit igång projekt som ”Plastfri november” och ”Supermiljöpodden”.

– Jag vill väcka debatt och visa på både möjligheter och problem, säger Ellen Palm. Det var spännande när jag i en månad levde utan att köpa någon ny plast.

– Jag vill väcka debatt och visa på både möjligheter och problem, säger Ellen Palm. Det var spännande när jag i en månad levde utan att köpa någon ny plast. Det blev ju nästan ett generellt köpstopp och jag handlade mest frukt, grönt, havregryn och ägg den månaden.

Ellen Palm berättar att reaktionerna på ”Plastfri november” bara har varit positiva. Tillsammans med vänner drog de igång projektet i november 2014 utan någon större planering.

– Då hann vi ju inte bunkra upp innan den plastfria månaden började så det var ju bara bra, ler hon.

Förra året upprepade de sin kampanj igen, men i en lite annorlunda tappning. Formerna för kampanjen i år är ännu inte bestämda.

Det som kanske överraskade Ellen Palm mest när de drog igång "Plastfri november" var att många inte förstod att mycket plast kommer från olja.

– Det var inte självklart för alla. Det finns ju också många olika sorters plast, och vad är till exempel skillnaden mellan bioplast, nedbrytbar plast och så vidare? Och vad är egentligen en miljövänlig plast?

Vad hållbar plast är kommer det nya forskningsprogrammet STEPS att titta närmare på under de fyra år projektet pågår. Målet är att genom tvärvetenskapligt arbete ta fram hållbara plaster för att ersätta fossila råvaror och utforska vilka styrmedel som kan leda dit. Dessutom kommer de att se över vilka tillsatser som används i plasterna för att även den delen ska vara hållbar. Även beteendefrågor ska hanteras i projektet – hur når man snabbt en omställning till ett fossilfritt samhälle när det gäller plaster?

– Vi har valt att titta närmare på PET- och PLA- liknande plaster, berättar Ellen Palm. Det är en intressant och problematisk grupp plaster som ökar mycket i bland annat förpackningsmaterial. Med i projektet är in bara ett tjugotal forskare från Lunds universitet, utan även stora företag inom hela kedjan från produktion användning och återvinning.

Ellen Palm ser fram emot arbetet i projektet med både glädje och förväntan.

– Jag känner att med det här projektet kan vi verkligen bidra med en pusselbit till det hållbara samhälle som politikerna säger att de vill ha, ett samhälle med nollutsläpp av växthusgaser.

Text och foto: Nina Nordh

KAKTA om forskningsprogrammet steps

Det nystartade forskningsprogrammet STEPS (Sustainable Plastics and Transition Pathways) har målet att bidra till och påskynda samhällets omställning till hållbar tillverkning och användning av plast. Under de närmaste fyra åren kommer de att arbeta inom tre olika arbetsområden för att:

- utveckla produktionen av nya mångsidiga byggstenar för plast från förnybara råvaror för att ersätta fossila råvaror och undvika toxiska tillsatser,
- utveckla nya plaster med önskade egenskaper och som dessutom är återvinningsbara,
- analysera potentiella vägar till omställning för att ge underlag för policy och industriella strategier för hållbarhet på lång sikt.

Rajni Hatti-Kaul vid Avdelningen för bioteknik är programchef och ledare för det första forskningsområdet. De två andra forskningsområdena leds av Baozhong Zhang vid Centrum för analys och syntes och Lars Nilsson vid Miljö- och energisystemanalys.

*Läs mer om forskning om plast vid Lunds universitet på www.fokusforskning.lu.se